

Hersenschudding

Wat is een hersenschudding?

Een hersenschudding is een letsel van de hersenen veroorzaakt door een val of stoot op het hoofd waardoor de hersenen tijdelijk niet meer goed kunnen functioneren.

Hoe wordt een hersenschudding ook wel genoemd?

Een hersenschudding wordt ook wel licht traumatisch schedelhersenletsel genoemd. De Latijnse benaming voor een hersenschudding is commotio cerebri.

Hoe vaak komt een hersenschudding voor bij kinderen?

Een op de tweehonderd kinderen heeft ooit een hersenschudding meegemaakt.

Bij wie komt een hersenschudding voor?

Een hersenschudding kan op elke leeftijd voorkomen, het meest wordt het gezien bij kinderen tussen de een en zes jaar en bij kinderen groter dan 14 jaar. Jongens hebben vaker een hersenschudding dan meisjes.

Wat zijn de verschijnselen van een hersenschudding?

Bewusteloosheid

Door de hersenschudding kunnen de hersenen tijdelijk niet meer goed functioneren. Hierdoor raakt een kind kortdurend buiten bewustzijn en reageert niet meer op de omgeving. Bij een hersenschudding duurt deze periode van bewusteloosheid meestal kort. De duur van de bewusteloosheid mag niet langer duren dan 15 minuten, duurt de bewusteloosheid langer dan 15 minuten dan is er niet meer sprake van een hersenschudding maar van een ernstiger hersenkneuzing.

Hoe langer de duur van de bewusteloosheid hoe ernstiger meestal de hersenschudding.

Verwardheid

Wanneer de hersenen weer voor een deel normaal functioneren, komt het kind weer bij bewustzijn. Vaak zijn kinderen dan nog wel verward, ze weten niet goed waar ze zijn en wat er gebeurd is. Ze kunnen angstig zijn en huilen. Grotere kinderen kunnen steeds dezelfde vragen stellen. Wanneer de hersenen weer normaal functioneren, verdwijnt ook deze verwardheid. De duur van de verwardheid bij een hersenschudding kan variëren van enkele minuten tot een uur. Duurt de periode van verwardheid na de hersenschudding langer dan een uur, dan is er niet meer sprake van een hersenschudding maar van een ernstiger hersenkneuzing.

Geheugenverlies

Door de hersenschudding zijn de hersenen niet in staat om informatie op te slaan in het geheugen. Ook gebeurtenissen die vlak voor de hersenschudding gebeurd zijn worden meestal niet goed opgeslagen in het geheugen. Daarom kan een kind een stukje tijd kwijt zijn van de periode vlak voor de hersenschudding en van de periode na de hersenschudding.

De periode van geheugenverlies kan met het verstrijken van de tijd wel iets korter worden, maar verdwijnt nooit helemaal.

Hoofdpijn

Als gevolg van de klap of stoot op het hoofd komen vaak hoofdpijnlachten voor in het hoofd. Deze hoofdpijn kan enkele uren tot dagen aanhouden. Meestal verdwijnen de hoofdpijnlachten bij een hersenschudding binnen een week, soms houden de hoofdpijnlachten langer aan.

Misselijkheid en braken

Als gevolg van de hoofdpijn en als gevolg van de hersenschudding kunnen misselijkheid en braken voorkomen.

Uitwendige verwondingen

Als gevolg van de val of stoot tegen het hoofd kunnen ook uitwendige verwondingen zichtbaar zijn zoals blauwe plekken op het hoofd, een bult op het hoofd of een open wond.

Wat is de oorzaak van een hersenschudding?

Een hersenschudding wordt veroorzaakt door een letsel van het hoofd, vaak gaat het om een val of een stoot tegen het hoofd. Door de klap die de hersenen te verwerken krijgen, kunnen ze tijdelijk niet meer functioneren waardoor tijdelijk hersenfuncties uitvallen.

Wanneer de hersenen zich weer hersteld hebben, keren de hersenfuncties weer terug. Een hersenschudding veroorzaakt in principe geen definitieve schade.

Hoe wordt de diagnose hersenschudding gesteld?

Verhaal en onderzoek

De diagnose hersenschudding wordt gesteld op grond van het verhaal van het kind aangevuld met informatie van omstanders. Vooral de manier waarop het letsel ontstaan is, duur van de bewusteloosheid, de duur van de verwardheid en het voorkomen van een of meerdere keren braken bepaald of er sprake is van een hersenschudding of van ernstiger hersenletsel. Bij een hersenschudding mag de duur van de bewusteloosheid niet langer zijn dan 15 minuten, mag de duur van de verwardheid niet langer zijn dan een uur en mag een kind niet vaker dan een keer hebben gebraakt.

Ook een uitgebreid lichamelijk en kinderneurologisch onderzoek zijn belangrijk. Daarbij wordt met name gelet op tekenen die wijzen op ernstiger neurologische schade. Bij een hersenschudding worden in principe behalve eventuele uitwendige verwondingen geen afwijkingen bij het kinderneurologisch onderzoek gevonden.

Scan

Voor een hersenschudding is het niet nodig om een scan van het hoofd te maken om de hersenen afgebeeld te krijgen. Bij een hersenschudding zijn er namelijk geen afwijkingen te zien. Wanneer er twijfel is of er toch sprake zou kunnen zijn van ernstigere hersenschade zal er wel een scan gemaakt worden. Ook bij hele jonge kinderen die nog geen verhaal kunnen vertellen en waarbij het kinderneurologisch onderzoek moeilijk is zal sneller een scan gemaakt worden.

Hoe wordt een hersenschudding behandeld?

Wekadvies

Bij een klein deel van de kinderen met een hersenschudding ontstaat er in de eerste uren na het ontstaan van de hersenschudding een ernstige complicatie zoals een langzaam groter wordende bloeding in het hoofd. Hierdoor zal een kind steeds suffer worden en uiteindelijk

buiten bewustzijn raken. Om deze ernstige complicaties die indien tijdig ontdekt goed behandeld kunnen worden op het spoor te komen, wordt in de eerste 24 uur na een hersenschudding een wekadvis gegeven. In het kort houdt dit in dat een kind om een bepaalde tijd (30 minuten tot 2 uur) wakker gemaakt zal worden om te kijken of het nog goed wakker te krijgen is. Meer over het wekadvis leest u in de folder wekadvis.

Bij een hele kleine kans op zulke complicaties mag het wekadvis thuis worden uitgevoerd zodat het kind in zijn vertrouwde omgeving kan zijn. Wanneer de kans op complicaties iets groter is, zal het wekadvis in het ziekenhuis worden uitgevoerd. Dat betekent dat het kind voor 24 uur zal worden opgenomen in het ziekenhuis.

Rust

De hersenen moeten zelf herstellen van een hersenschudding. Er bestaat geen behandeling om dit herstel te beïnvloeden. Wel wordt geadviseerd om de hersenen rust te geven zodat ze alle energie kunnen gebruiken om te herstellen.

Kinderen geven meestal zelf wel aan hoeveel rust ze nodig hebben. Bij ernstig hersenschudding hebben kinderen vaak behoefte om veel te slapen. Bij minder ernstige hersenschuddingen zoeken de kinderen een rustig plekje en hebben ze geen behoefte aan veel drukte, veel lawaai en veel licht. Wanneer de hoofdpijn minder wordt kunnen de activiteiten geleidelijk worden uitgebreid, in die mate dat de hoofdpijn niet erdoor verergerd. Wanneer de hoofdpijn helemaal verdwenen is, kan het kind weer naar school en vlot daarna ook de sportactiviteiten weer hervatten.

Voorkomen moet worden dat een kind kort na een hersenschudding een nieuwe hersenschudding oploopt.

Pijnstillers

Bij heftige hoofdpijnklachten kan het goed zijn regelmatig een pijnstiller te nemen. Het beste is om vier keer per dag op vaste tijden om de 6 uur een paracetamol te geven. De dosering staat op het doosje van de paracetamol vermeld.

Met minder pijnklachten en minder misselijkheid door het gebruik van paracetamol blijken kinderen sneller te herstellen.

Na enkele dagen tot een week moeten de pijnstillers worden afgebouwd.

Uitwendige verwondingen

Aan blauwe plekken en bulten kunnen gekoeld worden zodat de pijnklachten hiervan minder zijn. Open wonden moeten soms worden gehecht of geplakt. Dit kan zowel bij de huisarts als op de eerste hulp van het ziekenhuis gebeuren.

Wat betekent een hersenschudding voor de toekomst?

De klachten van een hersenschudding verdwijnen spontaan, meestal binnen een week.

Een klein deel van de kinderen blijft nog wat langer gevoelig voor hoofdpijnklachten en heeft last van aandachts- en geheugenproblemen. Ook kunnen kinderen wat sneller emotioneel zijn dan zij voorheen waren. Meestal verdwijnen ook al deze verschijnselen binnen drie maanden na de hersenschudding.

Het is wel belangrijk om te voorkomen dat een kind met een hersenschudding binnen korte tijd weer een hersenschudding oploopt.

Laatst bijgewerkt 19 mei 2007

Auteur: JH Schieving